

78. szám. JEGYZÉKE TVÁN* gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

ausztriai értékekben... pénzt fizetés mellett. Zsákkal együtt.

Table with 2 columns: item name and price. Includes items like '100 kiló dara nagy és aprószemű', '16.20', '16.60', etc.

adó föld... Ertekezletben irány... 554. sz. háznál

Advertisement for 'KITÜNTETÉS SZÉKES FEHÉRVÁR' and 'DISZORLEVÉL' with a logo and text.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... 10 ft-kr.

Egyes szám 5 kr. A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy hatvány...

Előfizetési helyben: TALLER K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében...

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábon... Hirdetéseket felvételnek a kiadó...

Nyitási- és zárólapok: Nyitási- és zárólapok... Hirdetéseket felvételnek a kiadó...

Kéziratok visszaküldésének: Kéziratok visszaküldésének... Hirdetéseket felvételnek a kiadó...

Népgyűlés.

(K. B.) A főváros után a vidéki városokban is megindult a mozgalom, itt is, ott is értekezletek tartanak a népgyűlések ügyében.

Helyesen van, jól van, hanem az egyáltalában nincs helyesen, hogy Debreczen és vidéke mindezt nem mozdult meg, mintha a legmagyarabb vidéken kihalt volna az érdeklődés a nemzeti ügy iránt.

Jól esik azonban azt hivatnunk, hogy az érdeklődésnek ezen kihalása csak látszólagos, az álom csak arra való, hogy annál nagyobb erővel ébredjünk fel, annál erősebben vegyüljünk szavunk a nemzeti felháborodás viharába.

Egétben sűt le a nyári nap a rónára, még égetőbb lelkünkben a meg nem érdemelt sértés miatti fájdalom, még jobban égeti arcunkat a szégyen és harag. Helye van mindakettőnek, szegénylenünk kell, hogy csak úgy pacskoznunk velünk, mintha mi lennénk a föld legnyomorultabb népe, alávalóbb a hontottotta fajnál, — haragudnunk kell a miatt, hogy míg mi vagyunk a trónnak legbiztosabb, mondhatni talán az egyedüli támasza, míg magyar ember: Deák Ferencz alkotta meg a magyar-osztrák monarchia egységét s ezen egységért csaknem elviselhetetlen terheket vettünk vállainkra: addig ezen áldozatokat a bécsi katonai párt — vagy nevezük kamarillának — semmibe se veszi, hazánk jogait, önállóságát nem ismeri el, sőt nemzeti érdekeinket szentségtelen kezekkel megérinti.

Ha szeretnénk a zavarosban halászni, ha vihárt kívánunk felidézni, vagy óhajtanók azt, hogy Magyarország legyen az a máglya, melyen az osztrák kétfejű sas elégettessék: azt mondanók, jól van, tegyen a katonai párt minél több bolondot, kövessen el minél nagyobb baklövéseket, ingereljen bennünket a végtelenségig, ezek által csak a mi malmunkra hajtja a vizet! De habár az Ausztriával való esetleges konfliktustól nem kell is nagyon félnünk, mert minden közös hadsereg dacára ugye tudnók verni az osztrákokat, mint a két fenekű dobot, — még sem óhajtuk e viszály felidézését, mert ha abból győzelmesen kerülünk ki, utókövetkezvényeinek káros hatását megérezzük.

Más nemzet — ennyi sérelem után — régen a forradalom terére lépett volna. Mi ezt nem tesszük, keleti forró vérünk az Ausztriával való vadházaságban nagyon lehűlt, türeink és váruink, mintha ez lenne a legnagyobb földi erény.

Azonban minden türelmünk és várokozásunk dacára szükséges, hogy egyhangulag és élénken tiltakozzunk a kamarilla cselszövényei és bántalmi ellen, mert az vakmerőségében nemcsak a mi megmontásunkra, hanem a dynasztia megmontására is tör. Ezt persze a kamarilla hig agyveleje nem látja, vagy nem akarja belátni!

Ritka kérdésben itélt oly egyhangulag a magyar nemzet, mint ezen u. n. Edelsheim-Janszki ügyben, — vagy helyesebben a közös hadsereg mai állapotának kérdésében.

Belátta mindenki, hogy e hadseregre az 1867 óta hozott áldozatok hiábavalók voltak, mert ugyanazon, magyar-ellenes szellem uralja ezen hadsereget, mint hajdan a pusztító labancz hadakat, melyeknél az Isten nagyobb csapással nem sújtotta még a magyar földet.

A nemzet egyetértése — mely már a multban csodákat művelt — meg is termette gyümölcseit: mindenütt pártkül-

lömbőség nélkül tartattak meg a népgyűlések érdekében az értekezletek, melyeknek lefolyása arra enged következtetni, hogy e népgyűléseken nagyon komoly, nagyon hatalmas s Magyarország ellenségeit lesújtó hangok fognak emelkedni! Egy nemzet fog e népgyűléseken beszélni, egy nemzet, mely már nagyon sokat türt és szenvedett, nem épen a saját érdekéért, hanem a miatt, hogy a lojalitáson csorba ne essék, s ha ez esetleg megtörténik, bizony nem a magyar nemzet hibája lesz!

Debreczen és a hajdu-városok — a magyarságnak ezen tűzhelyei — mindeztől némán vesztegelnek. Magán és társas körökben ugyan a kérdéses ügyről foly a szó, de a nyilvánosság legfeljebb csak a sajtóban ad hangot. A sajtó hangja pedig nem elég erős arra, hogy felrzza télenységükből az ébren is álmódokat, nagyobb szabású mozgalom szükséges, hogy marandandó nyoma legyen.

Tartsunk népgyűlést mi is, még pedig pártkülömbőség nélkül. Hívjuk meg reá a szomszédos hajdu-városok polgárait, hogy tiltakozásunknak szava annál impozansabb legyen. Vegyük kezükbe az ügyet városunk és a vidéki városok képviselői, kiknek most lesz módjukban megmutatni, hogy valóban a mi képviselőink s érdekmeseik a beléjük helyezett bizalomra. — Debreczen a hajdu-városokkal egyetemben tekintélyes számú magyarságot képvisel, e magyarságnak elengedhetetlen kötelessége latba vetni szavát, midőn az országunk vegyes ajku lakossággal bíró városai is hatalmasan mozognak!

Helpy Ignác „Mit kívánjanak a népgyűlések?” cím alatt a következőket írja: „Az ország fővárosa megindította a mozgalmat, mely hivatva lesz feleletül szolgálni a „hagyományos szellem” legújabb provocációjára. Egy nagyszámú értekezlet elhatározta tetszőleg, hogy jövő vasárnapon az Edelsheim-Janszki ügyben népgyűlés tartassék. Kétséget nem szenved, hogy az ország követni fogja fővárosa példáját.

„Kívánjuk és szükségesnek tartjuk — így hangzik az elfogadandó határozat végpontja — hogy hazánk államjogi különállása s a magyar király történelmi magas elismertése a hadseregben is nyíltan és őszintén elismertessék s intézményileg érvényesíttessék.”

Intézményileg érvényesíteni szerietem csak egy módon lehet s ez az egy mód az, ha törvénybe iktatják s életbe léptetik az önálló magyar hadsereget. És nem is kételem benne, hogy a határozat szerzői az idézett szavak alatt e z t értették, s épen azért sajnálom, hogy ezt világosan ki nem mondták. Remélem, hogy a népgyűlés szónokai, valamint az országgyűléshez benyújtandó kérvény pótolni fogják e hézagot.

Soha kézzel foghatóbban nem lett bizonyítva, hogy hadügyi önállás nélkül, a mi egész alkotmányunk üres szó, mint amennyire ez be lett bizonyítva a legújabb események által. Ezt kell a népgyűléseknek kimondaniok, ez ellen kell a törvényhozástól orvoslást kérni. Minden körülírás félremagyarázásokra szolgálta that alkalmat, különösen mikor vannak, akiknek a félremagyarázás érdekükben áll. A népgyűléseknek nem hivatásuk a diplomatiázás. Hanem világosan és határozottan ki kell mondanok, mit kíván a nép. Már pedig az bizonyos, hogy ha ma plebiscitum alá kerülne a kérdés: mit kíván a jelen helyzetben szemben a jövőre való tekintetből a magyar nép? Kárpátoktól Adriáig és a válassz hangzanék; önálló magyar hadsereget!

Mondják tehát ezt ki a népgyűlések is, mert csak így lesznek igazán hű tolmácsai a magyar nép igazi érzelmeinek.

A népgyűlést előkészítő bizottság a függetlenségi 48-as kör helyiségében, Polonyi Géza elnöke alatt, tílést tartott, melyen az elnök első sorban bejelentette, hogy a főkapitányság már megkerestette a népgyűlést megtarthatásának engedélye végett. Az elnök bejelentette továbbá, hogy Ujron Gábornak sürgős dologban el kellett utaznia s aligha érkezik vissza vasárnapra. Indítványozza az elnök, hogy sürgönyileg kéressék föl beszéd tartására. Határozatba ment ezután, hogy mivel a lövőház háromrésze oszlik s előreláthatólag teljesen megtelik közönséggel; abból a cselből, hogy a jelenlevők mindannyian hallhasanak beszédet, ugyanabban az időben mindhárom részen tartassék szónoklat. Az értekezlet főszónokai lesznek E ö t v ö s K á r o l y és H o r á n s z k y N á n d o r, szükség esetén azonban még többen is fognak szólani. — Az egyetemi ifjuság szintén értekezletet tartott. Herman Ottó orsz. képviselő átvázolta az egybegyűlteket, ismertetvén a népgyűlést által kitűzött célokat. Ezután P á r t h é n y i L á s z l ó meghallgatott felolvasta amafelhívás szövegét, amelyet a hazai ifjusághoz újból intézni fognak. A felhívás szövege elfogadottat és ezzel az értekezlet véget ért.

A horvát papok és a magyar nyelv. Török Becséről olyan esetről értesítenek, mely midőn megérdemli az általános figyelmet, mert jellemző világot vet a horvát paposság érzelmeire Magyarország irányában. Az eset következő: dr. Szentkláray Jenő török-becsei plébános és előnyösen ismert történetíró, tisztán egyházi ügyben, hivatalos levelezést folytatott Okrugics Illés apát pétervári plébánossal. Szentkláray természetesen magyar nyelven írt plébános társának, kitől július 22-én meglepő választ kapott. A pétervári plébános ugyanis hivatalos átíratában a dél-magyarországi részeket és Szerémséget „extra Hungariam” Magyarország kivül levőknek mondja s felkéri Szentklárayt, hogy a jövőben csak latin hivatalos leveleket, mert nem illő, hogy „mi papok, kik Magyarországon kívül lakunk, magyarul levelezünk egymással.”

Az állam vasutak. Az alábbiakban adjuk az új szervezés következtében az igazgatóság, valamint az új üzletvezetőségek egyes fő és ügyosztályainak végleges beosztását.

- Igazgatóság. A) Általános igazgatási (üzleti) főosztály. Elnök igazgató: Lukács Béla. Helyettes: Czizly János igazgató. I. Szakosztály. Vezértitkárság. Szakosztályfőnök: Rudoyánszky József br. felügyelő. II. Pályafőntartási szakosztály. Szakosztályfőnök: Horváth Lajos főfelügyelő. III. Forgalmi szakosztály. Igazgató: Walther Ágoston. Szakosztályfőnök: Berényi József főfelügyelő. IV. Vontatási szakosztály. Szakosztályfőnök: Forcher Adolf főfelügyelő. V. Anyag- és leltárbeszerzési szakosztály. Szakosztályfőnök: Donhoffer Szilárd főfelügyelő. B) Pénzügyi főosztály. Igazgató: Hirberth Mór. I. Költségvetési és általános statisztikai ügyosztály. II. Számvevőégi és pénztári szakosztály. Szakosztályfőnök: Merta Antal felügyelő. III. Kiadási ellenőrzési szakosztály. Szakosztályfőnök: Szarvasy György felügyelő. IV. Bevétel ellenőrzési szakosztály. Szakosztályfőnök: Zuckerk János főfelügyelő. Helyettes: Hegyi József főfelügyelő. C) Kereskedelmi főosztály, igazgató: Schober Albert. I. Díjszabási szakosztály, szakosztályfőnök: Hendl Béla főfelügyelő. II. Vízterítési és szállítványi szakosztály, szakosztályfőnök: Saároay Kapeller Ödön felügyelő. D. Építési és gépészeti főosztály. Igazgató: Nagy László. I. Építési szakosztály. Szakosztályfőnök: Banovics Kajetan főfelügyelő. II. Gépészeti szakosztály. Szakosztályfőnök: Weisz Konrád felügyelő. Üzletvezetőségek. Budapest, üzletvezető: Langeter Bódog. Helyettes: Skalka János. A r a

don, üzletvezető: Pekár Károly. Helyettes: Novák Gusztáv felügyelő. Szabó Adám, üzletvezető: Schuler Antal (eddig Losoncson). Helyettes: Enyedi Kolozsvárt, üzletvezető: Perczel Mór. Helyettes: Ejszaki Zságraiban, üzletvezető: Tichy. Helyettes: Pohl Ottó felügyelő.

Minden üzletvezetőség a következő osztályokra van beosztva: I. Általános osztály. II. Pályafentartás és építési osztály. III. Forgalmi osztály. IV. Vonat mozgósítási és műhelyi osztály. V. Számosztály.

Kálnoky gróf külügyminiszter már visszatért Küssigenből, hol, officiózus hírek szerint, értekezletet Bismarck herczeggel az összes fenfokozott politikai kérdések kiterjedtek. Erdekés, hogy ugyane hírek megjegyzik, hogy a két vezérő államférfiu megállapodásainak ele nem Franciaország ellen irányul. Tehát irányul valaki ellen? És ki az? Franciaországra eddig sem igen gondolt senki, legfőkébb kapcsolatban Oroszországgal. A párisi és pétervári sajtó most általában nagyon sokat foglalkozik az orosz-francia szövetség eszméjével. A vita azonban egészen akadémikus jellegű mindaddig, míg Oroszország a három császári szövetség keretén belül megtárlja a maga hasznát. Pedig e tekintetben ez idő szerint nincs oka a panaszra.

Az amsterdami munkásrendület a katonaság elfojtotta. Nem könnyen ment a dolog s a hetőli ejjei torlaszharcz igen nagy áldozatokat igényelt. A halottak és sebesültek száma eléri csaknem a kétszázat, a mi annak jele, hogy a munkások is szervezték és fölfegyverkezve jelentek meg a színhelyen. Tegnapelőtt az izgatottság még mindig nagy volt ugyan, de a zendülők nem mertek többé komolyabb ellentállást kifejtetni.

Külföldi hírek. Találkozás az orosz császárral. A belgrádi katonai tábornok Chenei kastélyában fejedelmi vendégek fogadtatására történnek előkészületek s valószínű, hogy az orosz csár ott fog találkozni az osztrák-magyar uralkodóház tagjaival. — Külügyminiszterek találkozása. Berlinből azt írják, hogy Robilant gróf, ha Bécsbe utazik, Bismarck herczeget is megfogja látogatni Gasteinban. — Angliából. A konzervatív pártiak által a Carton-Klubban tartott gyűlés elhatározta, hogy a parlament haladéktalanul vegye tárgyalás alá a hitelleket és más sürgős ügyeket az ősi tüllesszke bevárása nélkül; aztán augusztus végén napolja el üléseit és január vagy február hóban újjon ismét össze. — Lásd a Maczedóniában a szaloniki kormányzó jelenti, hogy Szerrez város környékén a nép lázadásra készül s a macedóniai szolgálatban levő összes bolgár hajduk a lázadókhöz csatlakoztak. A porta és Batum ügye. Megerősítést nyer az a hír, hogy a porta a batumi kikötő elzárása ügyében kérdést intézett ugyan a pétervári kabinethez, de csak felhivatalos alakban és e lépés egyáltalában nem birt a titakozás jellegével.

A depr. husfogyasztási szövetkezet. (Alapszabály tervezet.) (Folyt. és vége.) 18. §. Az alelnök. Az alelnök az elnököt jogaiban s kötelességeiben helyettesíti. 19. §. A titkárság. A titkárság a szövetkezet összes ügyeinek tényleges vezetője, így az egész kezelés közvetlen rendelkezése alatt áll. Előadó a közgyűléseken, az igazgatósági üléseken előkészíti azoknak tárgyait s határozatait végrehajtja. A tisztviselők munkáit figyelemmel kísérve, azok irányára rendelkező befolyást gyakorol, a kezelési költségek ellátását összekozi s e cselből 50 frtg utalványozhat. A kezelés tekintetében az igazgatóság határozatai értelmében jár el. Az évi számadás s mérleg közvetlen felügyelése alatt készül, melyet az igazgatóságnak idejében bemutatni köteles. Ő írja alá az ügymenet folyamában a szükséges levelezéseket és irományokat, általában az alapszabályok szerint a közgy. és igazgatósági határozatok keretén belül lelkiismeretes gondnal és buzgalommal igyekszik az egyesület ügyeinek minél pontosabb ellátására. A titkárság vezeti a közgyűlések s az igazgatósági ülések jegyzőkönyvét készíti a szövetkezetnek az elnök által fonn nem tartott fogalmzványait, viszi a levelezéseket, rendben tartja az irattárt s az elnöknek minden tekintetben segédkezet nyújt. 20. §. A pénztárnok. A pénztárnok beszedi és kifizeti az utalványozott pénzeket, vezeti a pénztári naplót,

beírja a tagsági könyvek illető rovatába a beszédet s kiíratott összegekről szóló előmervényt.

A pénztár második kulcsát a titkár őrzi, ki a kiíratásokról s bevételekről szintén jegyzéket vezet.

A pénztárnok összes vagyonával szavatol.

21. §. A könyvvezető. A könyvvezető vezeti az egyesület könyveit, a pénztárnokkal együtt aláírja a tagsági könyvek illető rovatába a beszédet és kiadott pénzekről szóló előmervényt, bezárja az évi részletes számadást összeállítja s a titkárkal együtt aláírja a mérleget.

22. §. A közegszolgálati tevékenység. Az igazgatóknak, felügyelő bizottságnak és a tisztviselői karnak minden tagja egyelőre ingyen, minden díj nélkül működik, kedvező viszonyok mellett azonban vagy ha egyes szolgálati ág erőfeszítő munkálkodását igényel a közgyűlés az igazgatóság indokolt javaslata alapján az illetőket egyetemlegesen vagy személyenként megjutalmazhatja sőt számukra napi vagy ülési díjakat vagy állandó fizetést illetve tisztelődíjat is rendszerezhet s mind ezt ismét megszűntetheti.

23. §. A választói képesség. Cselekvő s szenvedő választói képességgel csak a rendes tagok bírnak. Ha valaki az igazs. és felügyelő bizottság tagjává választatik legalább 5 évet rész tartozik aláírni és szabályszerűleg beírni. Nők ha rendes tagok is, sem cselekvő s szenvedő választóképeséssel nem bírnak.

24. §. Hirdetmények. A szövetkezet hirdetményeit a helybeli napi és hivatalos lapban teszi közzé.

25. §. Korlátolt felelősség. A szövetkezet kötelezettségeiért tagjainak felelőssége egyetemleges, azonban csak az előjegyzett üzletrészek erejéig terjed s a tagok egyéb vagyonát semmi szín alatt nem terhelheti. Kivételt csak a pénztárnok képez.

26. §. Cégbejegyzés. A szövetkezet cégét az igazgatóság által kijelölt s a törvényszéknek bejegyzett 4 igazgatósági tag közül 2 együttesen jegyzi, olyformán, hogy az egyesület bélyegnyomata alá nevüket sajátkezűleg aláírják.

27. §. Feloszlás. A szövetkezet feloszlik. 1) Kormányrendelet alapján. 2) A közgyűlés határozatából és pedig akkor, ha a tagok száma oly csekélyre apadna, hogy a szövetkezetnek további fennmaradása többé előnyösnek nem mutatkozik, vagy ha a szövetkezet bármely más okból céljának többé meg nem felelné.

A feloszlás elhatározásához az összes szavazatok 2/3-át szükséges.

A feloszlás esetében a közgyűlés a szükséghez képest általa meghatározandó számú tagból álló felszámoló bizottságot választ, mely a szövetkezet összes ügyeit a közgyűléstől nyrt utatásit s az 1875 évi XXXVII-ik törvénynek 203-206. §-ában foglalt szabályok szerint törvényes felelősség mellett lebonyolítja. E tiszte a szövetkezet bármely tagja megválasztható.

A szövetkezet feloszlásakor esetleg tehermentesen meglevő tartalékalap az utolsó évben meglevő tagok közt ezek üzletrészei időbesegek tekintetbe vétele mellett az üzletrészek aránya szerint felosztatik.

29. §. Birói illetőség. A szövetkezet ügyeiben felmerülő peres kérdésekben a deb. kir. törvényszék, kir. járásbíró vagy közszéki bíróság illetékes.

30. §. A kormány felügyeleti jogai. Ha a szövetkezet az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg meg nem tartja a kir. kormány által a mennyiben további működésével az állam vagy a tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnek, működése azonnal felüggeszthető s a megjelölt vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is osztható vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, különbeni feloszlás terhe alatt kötelezhető.

A szövetkezet szervezésére kiküldött bizottság megbízásából — szerkesztette György Kálmán, a tisztviselő egyesület titkára.

Eszrevételek.

(I.) A „Debreczen” 138-141 számaiban a h.-bőszörményi birtokviszonyok rendezéséhez” cím alatt Dr. Papai Imre ügyvéd úr tollából származott közlemény jelent meg.

Ha, mint ügyvéd, a hajduk által vitatott jogok tekintetében érdekelve nem lennék; — ha a h.-hadházi ügyvezetett közbirtokosság viselt dolgai miatt illetékes helyen panaszt emelnem nem kellett volna: a bővebb tanulmányozásra valló, érdekes, azonban még is egyoldalu cikksorozat — előlvasás után — félre tettem volna. Minthogy azonban egy felől a cikksorozat írja maga mondja, hogy a h.-bőszörményi közbirtokosság H.-Bőszörmény város ellen pert indított; minthogy a nyilvánosság terere lépés által a közbirtokosság igazainak megállapítását nemcsak a bíróságra, hanem az olvasó közönség ítéletére is bízta, vagy ezen ténen is hatni kíván a bíróságra; minthogy másfelől H.-Hadház város vagyonával közeli időben történt elbírás folytán némely h.-hadházi lakosok és közbirtokosok jogtalanságok követtek el, minél fogva, sérelmesek képviseltekben, a n. m. kir. miniszteriumhoz panaszos kervenyt adtam be: sziveskedjek megengedni, hogy érintetlenül hagyva H.-Bőszörmény város s az ugynevezett h.-bőszörményi közbirtokosság speciális birtokviszonyait, a fentírt cikksorozatban foglaltakra, mint a hajduságot általánosságban érdeklőkre, becses lapjában, mint a l. t. a pars képviselője, nézetemet én is előadhassam.

A hajduknak Bocskay István adományából eredő jogaira vonatkozólag nézet elterés alig van. Miért is a jogok történeti leírászatát annál inkább mellőzöm, mert e jogokat az utóbbi törvényhozás is elismerte. Nézet elterés közeli időben, — egyedül a jogok gyakorlásánál merült fel. Azok, kik az adományi javakkal feltélenl rendelkeznél kívánják: az ősek által az adminisztratív költségvetés, a felosztás, a bocsátott vagyonokat és jogokat ezektől elvonni, arányosítani, tagosítani, egymás közt felosztás tárgyává tenni óhajják.

Ezekkel szemben azonban vannak, kik az ősek bölcs intézkedését tiszteletben tartván, a mit azok az adományi javak felosztása alkalmával a városoknak oly czéllal adtak át, hogy azon osztály tárgyává nem tett vagyonok és jogok jövedelméből első sorban a közigazgatási s igazságszolgáltatási költségek, másodsorban pedig jótékony intézkedések felmerő kiadásait fedeztessenek: addig, míg e czélok el nem enyésznek, sem a vagyonok s regale

Az „audiator ut altera pars” elvénl fogva közöljük, fentírtva az érintett cikkszerzője, dr. Papai Imre ügyvéd és jogok. tanár úr számára a viszont válaszolási jogát. Szerk.

jogok jövedelmeit rendeltetésüktől elvonni, sem pedig a kezelést, — mely törvényhatósági ellenőrzés alatt áll — a városoktól elvonni nem kívánják.

Utóbbiak álláspontja következő: Tiszteletben kívánják tartani az ősek intézkedését.

Nem tartják czélszerűnek elvenni s egymás közt felosztani azon vagyonokat s jogokat, melyek jövedelmei oly czélokra fordítatnak, melyekre, ezen jövedelmi források nem léteben, ugy is adóznok kellene. Nem tartják czélszerűnek azért sem, mert felosztás esetén lazuina azon kapocs is, mely a hajduságot összetartani képes; és mert azzal vetenelek az adományozó fejedelem intenciója ellen, ki adomány levelében az együtt maradás iránti óhaját a következőkben fejezi ki: „Hogy a h.-bőszörményi birtokviszonyok rendezéséhez” cím alatt Dr. Papai Imre ügyvéd úr tollából származott közlemény jelent meg.

A kérdéses javaknak ily módoni elvételét jogosnak sem tartják, mert ezen javaknak eredeti rendeltetésükről való elvonása ellenkezik az adományozó fejedelem és az ősek akaratával, melynek fogva a városok, mint politikai testületeknek epen azért adtak át, hogy örök időkre alapul szolgáljanak oly terhek fedezésére, mely terhek évenként újabb és újabb felmerülnek szoktak. Ez a alapig elvonatnék a későbbi nemzedéktől, s okvetlenül kitértenék az évenként emelkedő adókon felül, a közszéki pótdadó viselésének is. Ők ez alapot a jövő nemzedek számára megtartani óhajják. Ők ez alapot a közbirtokosság s majd egyesek kezében a jövő nemzedek számára biztosítottak nem látják, mert a mindennapi tapasztalás arra tanítja őket, hogy a vagyon egyesek kezéből könnyen kisziklik.

Nem tartják jogosnak azért sem, mert a városoknak, mint politikai testületnek ezen vagyonokhoz jogát az évszázadokon keresztül tartó birtoklás is szentesítette. Hogy e vagyonok birtokában a városok voltak, arról az évszázadok költségvetései, s a városgazdai számadások minden kétejt kizárólag tanúságot tesznek.

Midőn az ősek a közös tulajdonukba, — tehát nem egyeseknek, — adott adományi javakat egymásköztt előbb csoportozzatokként, majd a csoportok családokként felosztották, s a felosztatlan vagyon azon részét, melynek jövedelmét szadadokon keresztül az adminisztratív költségek fedezésére fordították, — városok, mint testületek birtokába bocsátották: ezt közszéki vagyonná tettek; s annak tulajdonjogáról a közszégek javára lemondottak. Ennek fényes bizonyítékul szolgál azon körülmény, hogy midőn nagyobb kiadásokat igénylő építkezések, templom, iskola sat. építésének szüksége merült fel, midőn az állam kényszerkölcsönt vetett ki a közszékekre: a város, mint közszéki birtokában felosztatlanul

hagyott ingatlan vagyonnak egyesek közt, megváltás mellett kiosztása mindenkor a város illetékes törvényhatóságának engedélyével történt. — A város közönsége az építkezést elhatározván, indokoltan elhatározta egyezersmind egyik másik területnek, bizonyos meghatározott czéira szölnök, káposztás, luczernás kertnek, vagy belsőtelkeknek bizonyos megszabott ár letétele mellett leendő kiosztását, vagy árveréseni eladását; s ezen határozatát jóvá hagyás végett a felettes törvényhatóságához, a kerületi közgyűléshez mindenkor felterjesztette; mely ténye általa város közönsége elismerte, hogy szóban közszéki vagyon forog, elismerte, hogy azon vagyon, mint közszéki vagyon felett a kerületnek felügyeleti jog van.

Es végül nem ismerhetik el jogosnak azért sem, mert e vagyonok között szervezményi javak is vannak, melyek ára nem egyes hajduk zsebéből, hanem részben a városok elvitathatatlan tulajdonát képező, — részben az adminisztratív költségek fedezésére fenntartott vagyonok jövedelméből került ki. Ilyen p. o. H.-Hadházon a poroszlói pusztá, és a bókányi az uj-fehértői birtok.

Debreczeniek Nagyváradon.

A kereskedő itak önképző egyesületének kirándulása Nagyváradra augusztus 1-én visszavonhatatlanul meg fog tartani. A rendező bizottság szervezködésükbe közlés végett beküldötte a kirándulók névsorát és a kirándulási programot, hogy a kirándulásban résztvevők tájékozást vegyenek előre is a nagyváradiai által összeállított programról. Ez alkalommal a meg résztvevni szándékozók közönsége is, kik meg ez ideig kétéltedek az eszme életrevalóságában és kivételében, meggyőződhetnek az eddig jelentkeztettek névsorából, hogy azt Debreczen művelt közönsége is partolja és abban résztvevni szamosan fognak, nemcsak a kereskedő osztályból, hanem a város intelligens közönsége köréből is.

Aláírt résztvevők a mai napig: Szepessy Gusztáv, Dr. Király Ferencz, Boczkó Sámuel, Györfy Aladár, Ormódy Lajos ifj. Lichtenstein József, Dr. Bakos Imre, Vadon Sándor, Fürst Odón, Áron Jenő, Biró József, Biró Józsefné, Tordai Gabor, Tordai Gaborné, Kovács Ferencz, Kovács Ilona, Filócs Jolan, Bocsnay Irma, Zádor Lajos, Kovács Gyula, Szabó Zsigmond, Stern Izidor, Lofkovits Arthur, Herskovitz Ignác, ifj. Pájer József, Dávidházy Kálmán, Szentkirályi Tivadár, Berko János, Székely János, Gyenes Lajos, Balla Mihály, Donogán István, Fenczi Rezső, Dr. Rothmann Jakab.

A fialtagok közül: Molnár Ferencz, Tóth Kálmán, Hankus Károly, Schvarz Vilmos, Balhigh Géza, Pájer Gyula, Ullási Béla, Boros Izidor, Papp János, Hónig Árpád, Kezdődy Endre, Kiss Károly, Löwlich Barna, Halász Szabó Lajos, F. Molnár László, Máthi Lajos, Somogyi László, Pály István, Zalori Kajetan, Stromayer Pál, Gál Gyula, Furuja Ferencz, Rakovsky Géza, Göbly György, Tamás András, Juhász Gyula, Hílf Mór.

- Programm.**
- 1.) Indulás külön vonaton Debreczenből reggel 6 órakor.
 - 2.) Érkezés Nagyváradra reggel 9 órakor, fogadtatás és bevonulás kocsiakon a „Rózsabokor”-ba.
 - 3.) Villásreggeli d. e. 10 órakor a „Rózsabokor”-ban.
 - 4.) Kirándulás a Püspök-fürdőbe d. e.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A magasabb nőnevelés fontossága.

— A „Debreczen”-nek írta: Dr. Öreg János. — (II.) Vevük csak egyelőre a gyermekek testi nevelését. Itt fődolog e három: ruházkodás, táplálkozás, s testgyakorlás. Mi ezekben ma az anyák vezere? Nemde a párisi divat, az előítélet vagy legfőbb a parasztájska tanácsa. Ha élettani ismeretekkel bírna a szüle, tudná, miként a gyermek táplálékának egy részét a test melegének fentartására, másikat az élettani cselekmények közben felhasználó helyrehozására, s a harmadikat a test növelésére fordítja. Hogy mindezen feltételeknek elég tetsessek; kellő mennyiségű s milyenszerű eledelt kell adni a gyermeknek, különben magunk okozunk azon kárt, mely tudatlanságunkból származott. S mégis, mi a gyermek táplálásánál a vezér: talán az életlen? nem, az előítélet vagy dajkatanács. Különösen a szegény lánygyermeknek vannak e tekintetben méltatlanul sújtva, mert ők még kellő mennyiséget sem kapnak az eledelből, csak hogy karcsúságuk megmentessék. Mintho a gyermek más fajta lény volna, mint a felnőtt, rámondják a nékül, hogy okát tudnak miért, nem jó ez, nem jó ez a gyerekek, s oly egyhangú éntredre zörítják, a mi utóljára is undort gerjeszt a gyermekben vagy legalább azon minőségű tápszereket nem találja föl benne, a melyre szervezeteinek szüksége volna. S ha teszem elhasznált erőinek helyrehozására használja fel a kapott eledelket: nemde akkor növekvése van gátolva? vagy, ha a mi elkerülhetetlen, növekvésére használja fel, a mi a test erejének fenntartására kellene, nemde ilyenkor meg ez szenved kárt? A test melegét ruházattal segélyvel igyekszünk visszatartani, csak hogy minél kevesebb illanván el,

annál több eledelrész fordíthatassék a munkaképességére. Ómagán alkalmazza is ezt az apa s anya, mert ha hideg van, bundát, prémet vesz magára, jól betakarogtatja mindenütt magát; de gyermeke ruházatát az évszakokhoz alkalmazni tiltja a divat. A fiúnak meztelen terddel kell futkosni télen is, mint a skót hegylakónak, s a kis lány kurta ruhát kénytelen viselni, mert ilyen van a párisi divatkeben az ő számára rajzolva. Hogy fázik, az nem jó számítással. Ki tud arról, hogy az eként elvesztegetett meleg pótlására, életerejét vagy növeése teljén kénytelen feláldozni, az élettáiban járatalan anya bizonyára nem. Semmit se tudván se a táplálkozás folyamáról, se az eledeltek tápképességéről, mégis beavatkozik mindkettőre. A mit a gyermek kíván, nem adjuk meg neki azt vélsen káros, pedig az állapotnál azt tapasztaljuk, hogy ösztönük a legbiztosabb vezér, s midőn beavatkozásunk által a gyermek ösztönét elrontottuk, jogot veszünk magunknak vezetni azt, a mi énmagától jobban tudta volna magát kormányozni, mint a mire mi képesek vagyunk. Mivel a gyermek testi melegének fentartására nagy-mennyiségű szénnyre van szükség; ezt vagy a zsír vagy a cukorban kapja meg. Mivel a zsírban eledel iránt undort érez a gyermek, jobban vonzódik a cukorhoz. Ezt azonban eltiltják tőle, mert gyomrát, fogait rontja vele szerintünk. S mi lesz az eredmény? A, hogy ha a gyermek ittkon elégti ki vágását, ha cukorhoz fért vagy botba vehetett: csakugyan gyomor-elrontásig fog élni vele; mit egy cukorral tetszése szerint elhétők csakugyan sohase rontották volna el gyomrukat, most a találmalmal mihelyt visszaélnének, azonnal elrontják. S ne gondoljuk, hogy ha egyszer betegségéből felgyógyult a gyermek: ismét oly ép szervezete, mint azelőtt volt, kihat az egész életkorára, s minél több ily kereset adja elő magát, annál inkább aláásdók a szervezet.

Hogy a test fejlődjék, mozgásra, gyakorlásra van szüksége. Legkivált a felhalmozott erőnek, nehogy tultengjen, ki kell használnatni. Mily ugrándozást, futást visz véghez a fiatal állat, mily lármával rohan ki a soká halgatni kénytelen gyermekereg az iskolából! S ime gyermekeik fionom vagy divatos ruhák miatt nem hempergözhetnek a fűvön, homokban szabadon, nem mászkálhatnak, mert azzal elpiszkolnák a bársonyiföldet vagy összegyűrnek a szépen kivassat kormot: ruhájok miatt elrontják mulatságokat, de ezzel a folytonos nem szabadul elkeserítjük kedélyüket is. Mily kárt okoz ez később, a gyakorlott nevelő legjobban tudja. A lánynak nem illik futkározni, kiabálni stb. itt az állilemek áldozunk fel az egészségét.

De már talán unalmassá is kezd válni hosszas kárhoztatásom? Azonban nem tehetem le a nékül a tollat, hogy egy-két szót az erkölcsi nevelés hiányos voltáról is ne mondjak. Mivel az értelemfejlésztés is jelen elmélkedésem körébe vonva nagyon messze vinne: erről tán lesz alkalom máskor szólni egy pár szót — az anyának gyermeke erkölcsi fejlődésére tett hatásáról egyet mást el fogok még mondani.

Lélektanra nem taníthatván az anya, vagy legalább oly mértékben nem, a mennyi az erkölcsi érzés helyes irányba vezetésére megkivántatnék: nem csuda ha azt hiszi, hogy némely cselekvésmód tökéletesen rossz, ennél fogva egyáltalán meg nem engedhető, másik ellenben a legszélsőbb határig vive is jó, ennélfogva felháborítandó. Holott teljesen jó s teljesen rossz cselekvésmód niucsen egy is. De mivel fejébe vette az anya, hogy ez jó: azt megvéteti minden áron gyermekeivel, fenyegetésével rémiti ha szép szerével nem engedelmeskedik, büntetésével durvítja, vagy a mitán mindkettőnél rosszabb jutalomgéréttel arra veszi, hogy haszonért tegyen meg min-

dent. Azonban az erőszakolásnak az lesz a hővetkezménye, hogy gyermekét vagy képmutatóvá neveli, ki a szüle előtt jó, annak parancsait követi, de mihelyt elkerti annak szemé elől, rossz indulatai kerekednek felül, s a hosszas kénytelen képmutatásáért kicsapongásban vesz magának kárpótást; vagy pedig erőszakolása következtében elidegeníti a gyermeket magától, engedtelenségre kényszeríti, elmergeszti, keseríti úgy saját életét mint amazét. Midőn gyermekét a szüle így saját felszégése miatt magától elidegeníti, örvénybe taszítja, szerencsétlenné teszi: nem tudom talál-e lelkiismereti furdalása ellen vigasztalást abban, hogy Beethoven legnehezebb symphoniáját prima vista el tudja zongorázni. És pedig, ha a lélektanban s jellemtanban járatalnok vagyunk sohasem tudjuk, vajjon az lesz-e jó, ha azt p. rancsoljuk gyermekünknek tedd ezt, vagy pedig ép az ellenkező vezetése czélhoz?

De nem folytatom tovább! Az eddig elmondottak is elégségesek annak bizonyítására, hogy nőnevelésünk divatos rendszere mennyire nem felel meg annak a czélnek, a melynek betöltése képezi a nő magasatos hivatását; hogy egy észszerű lapokon fekvő s a női rendeltetés mindkét ágát felelő magasabb nőnevelés elodázhatalan korszerűséglet. Csak így verhet a haza a jövő számára erőteljes anyákat, valódi segítő házastársakat s az utánok következő nemzedék valódi nevelőit. Örömmel üdvözölnék azért egy új kormányt, mely nemes hivatását felérezve, ugyszólván első tetteiben így vagy horderejt erkölcsi reform megindítását kezdeményezé. Méltóan sorakoztók ehez a tanítók nyugdíjazásának keresztültivitele. Ha így haladna: érdemessé tenné magát a haza hálijára. S homlokára fűzné az elismerésnek mindennél becsesebb koszoruját.

1/2 12 orakor külön vonaton, ennek megtekintése után átrándulás a Félix fürdőbe. 5.) Társas ebéd a Félix fürdőben 2 órakor. 6.) Visszaindulás d. u. 5 óraor külön vonaton, Várud-Velőcán átállás a közúti vasútra, mely a gyártelepekre visz. 7.) Megtekintése a gőzmalmoknak, szeszyárak és a város egyéb nevezetességeinek. 8.) Este 9 órakor „Táncszertély” a „Rózsabokorhoz”-ban a debreczeni vendégek tiszteletére. 9.) Nagyváradról indulás vissza külön vonaton éjjel 3 órakor. 10.) Erkezés Debreczenbe reggel 6 órakor. Menetdíjak Nagy-Váradra és vissza: II. osztályon 5 frt. 40 kr. III. osztályon 3 frt. 60 kr. Aláírásokat elfogadnak sziveségéből Szepessy Antal és Zádor Lajos czégek.

Helyi hírek.

* Időjárás. A törhetlen hőség ellen panaszkodunk a napokban, — az idő azonban, mint valami szélesely aszony tegnap este kifogott rajtunk. Egyszerre olyan hideg szél keletkezett, mely beültet volna márcziusba is, s annyira lehült a levegő, hogy a felsőrubát elő kellett vennünk. Ma reggel is hűvös volt s csak a déli órákban kezdett a meleg emelkedni.

* A h. av. ref. egyház által fentartott iskolai kisdóvoda alomára a legközelebbi egyháztanácsgyűlésben Tóth Zsuzsanna okleveles tanítónő választván el: a nevezett tanítónő ezen állomását augusztus hó 2-ik napján elfoglalja, és így az egy hó óta szünetelt iskola a jelölt időben ismét megnyílik. Tejes tisztelettel felhívom azért az érdeklött szükeket, hogy — életidejük 6 évét még be nem töltött — fi- és leánygyermeküket f. é. augusztus hó 2-ik napjától kezdve az isk. kisdóvoda feladják, hol az ev. ref. vallású növendékek ingyen gondozásban részesülnek, a más vallású növendékek pedig az egyháztanács határozata értelmében eveként 4, vagy felénkint elegendesen kötelesek fizetni s csak akkor vétetnek fel az óvodába, ha ezen tandíj kifizetését az egyházi adószedő hivataltól nyeresző nyugtával az illető óvodó előtt igazolják. — Kelt Debreczen, 1886. jul. 28. Nemethy Lajos, ev. ref. iskolaszék elnöke.

* Szintársulatunk, melynek a zsidó skriblerék már vésztet hírt költötték, ma hajnalban utazott városunkon keresztül. Mosonyi, tesvári direktor akart a zavarosban halászni — ennek érdekében futta fel a társulat baját oly nagyra Nagy Vinczén k két elcsapott zsidó tagja, s mely hírek még ma is keringenek a lapokban. A mily könnyelműen regisztráltak ezek a silány zsidó-pletykák, valyon oly készséggel sietnek-e majd az ütött seb begyógyításával? A hajnali óra és a kellemetlen hideg idő miatt nem várta az átutazókat község, sőt a hírlapírói körökben is egyedül lapunk tudósítója jelent meg az indóházban, hol Halmay Imre és neje, kik már pár nappal ezelőtt Debreczenbe érkeztek, várták pályátsaikat. Halmayné — két egészséges kisdóvél — az I. oszt. váró-teremben foglalt helyet, hol a hús légtől mind ő, mind gyermekei legalább óva voltak. Szegény kiscsikék! hamar hozzá kell szokniok a vándor élethez. Három óra tájban megérkezett a vonat s a társulat tagjai, mintegy hetvenen, kiszálltak, hogy némi frissítőt vegyenek magukhoz. Azon rövid idő, melyet az étteremben töltöttek, meggyőzött bennünket arról, hogy a társulat állapótól szóló hírek nemcsak hogy tulzotok voltak, hanem csupán rossz akaratból eredtek. A farsadtágnak, az állítólagos nékülözésnek és elégedetlenségnek semmi nyoma nem volt rajtuk észrevehető, nem oszló felben levő, hanem új diadalra induló sereghez hasonlított a társulat, mely egy-két tag kivételével — kiknek távozásával csak nyert a társulat — ugyanazon tagokból áll, kik Budán működtek. Nagy Vineze igazgató és jobb keze Valentin Lajos vidámak voltak s gyorsan és erőlesen intézkedtek a továtvársórol, — a tagok teljes bizalommal viseltetnek igazgatójuk iránt, dicsérik erélyét és kitartását, mely a legnehezebb körülmények közt sem lankad el. Rövid várakozás után elindult a vonat Szathmár felé, hol már ma este előadást fogunk tartani. Dicsőség és szerencse kísérje őket vándor utjukon, melynek bevégeztével tárt karokkal várjuk őket — haza!

* Mit mondott a polgármester ur? A „Debr. Ell.” írta, hogy egy városi hivatalnok (vagy is, a mint munkatársunktól értesülünk, maga a polgármester —) a város-házán tegnap d. e. így szóltott a „Debr. Ell.” és állítólag a „Debr.” ott időzött munkatársához: „Halljátok ti, hamég egyszer kolera álhíreket terjesztetek, becsukatlatk!” Miután a polgármester ur épp oly jól fogja tudni, mint a „Debr. Ell.”, hogy hírlapírói nyomtatásban megjelent közleményért becsukatni nem lehet, ennél fogva a nagymondást, vala-

mint a kedélyes tegezés is, a mi munkatársunk oly józón, de reá nem tartozó tréfának vette a kedélyes öreg urtól, a mely fiatal embernek nem derogálhat. Nem is vehette emgára a megisztelő pertu-t, mert a mi lapunkban ugyan nem volt kolera-álhír! Hogy a „Debr. Ell.”-ek, mint szubvencionált lap minnek veszik a pártfókó urnak per tu-ját, az a magok dolga, csak ne vonják bele a mi munkatársunkat is, a ki egyszerűen visszategezte volna a tegezőt!

* Dalestély. A debreczeni daleyilet pécsi utja előtt az országos dalárúnpély utazási költségeinek fedezésére Rácz Károly kedvelt népzene-kara közreműködésével f. é. augusztus 1-én azaz vasárnap este 8 órakor a nagyerdő vígadóba változtatás mósorral dal- és zeneestélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik. Belepti díj személyenként 50 kr. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. Felhívzések a czél iránti tekintéttől köszönettel fogadtatván, hírlapilag nyugtáztatnak. Debreczen, 1886. Jul. 29-én. Márk Endre egyll. elnök.

* Debreczen-hajdunánási vasut. Beküldött szerkesztőségünkhez a debreczen-hajdunánási vasut részvénytársaság 1885-ik évi zárlata, melynek tanúsága szerint az évi nyereségny 36,398 frt 42 krra rug. A tiszta nyereség hova fordítása tárgyában az igazgatósg által javasoltatott, hogy 7200 db elsőbbségi részvény 1885 évi szelvénye egyenként 5 frttal váltásék be, — az erre szükséges 36000 frton felülmaradó 1398 frt 42 kr pedig a f. évszámájára vitessék át. — Debreczen város 119,826 frtot tevő részvényőkéjétől 119,760 frtot fizetett be.

* Debreczenvárosi Drukkerei szomorú helyzetben lehet. Falragfoknak ajánlja magát. De a hazafiságról való fogalmak még szomorubbak lehetnek, mert az óriási plakát felét nem emetnyelvű hirdetés foglalja el. Eljen Debreczen sz. kir. városának a „Buchdrukkerei”-ja!

* A kolera ellen a II-ik ker. alkaptányeg igen erőyes intézkedéseket tett s elrendelte, hogy a városi tanács által kibocsátott s mi általunk is között hirdetésmeny szigoruan foganatosítsák, s a kik ezt nem teljesítik, kérielhetlenül lesznek megbüntetve. A házak előtti járdának aszonta két ízben (reggel és este) való locsolása szintén elrendetett.

* Személyi hir. Vég h Gyula, II. ker. rendőr alkaptány ur, szabadságidőt nyervén, Szatmárra utazott.

* A fecskék zarnoka. A főtcaza egyik háztuljónosát illeti meg e komor titulus, melyre nem kis érdemeket szerzett. Nem leikket megrendítő katasztrófáról van szó, melyet nagy vanda lizmussal idézett elő az az illető, hanem egy a szabad természet örmeiben osztozkodó fecske család szomorú tragediájáról, melyet a házi ur drákói parancsa szeuizozott. Az enyhe tavasz csicsergő hírnökei közül egy kis gatyás lábú párt végzte a mogorva háziur udvarára hozott. Picziny csőrökkel művészsizleg rakták össze lakóházába az uti sarat. A kitartó munkásság után kis időre négy csipetnyi tollatlan jóság dugta ki a háziköböl kopasz fejcsökéjét. Az idyllyi képban az udvaron lakók nem sokáig gyönyörködhettek. A gondos anya tegnap előtt még dajkálta a sípogó piczinyeket, de már delután egy rikácsoló férhíng mindenek végett vetett. A hásmester szivszorongások közt engedett ura parancsának. Az egyik lakó dühösen kelt védelmére mondván: „há t h a z a u r a t l ö k n é k k i a h á z b ó l m e l y e t n e m i s m a g a é p i t e t t.” Nem használt semmit; a szolga egy ruddal lökte az ártatlanok családi fészket. A fecskéfiak utolsó leheltek az a n y a l á r m á s s i v i t á s t h a l l a t v a r e p d e s e t t a p r ó k i h ü l t t e s t e i k k ö r ü l. Meg most is ott repked, vagy bóbiskál az el-puztított fészkek romjai felett, néha pedig panaszkos csicsergése végül a legbe. A hájlekta-lap, gyermekeit vesztett kis madár tragediáján a házilakók szánakoznak s bizonyára nem áldják érte a zarnokot, aki nem tudja, nem érti, hogy „a fecske fészket rak mind-névé.”

* Az inyencz jómódai! Az első fogásnál az ember eszik, hogy éljen. A második fogásnál eszik, hogy egyék. A harmadik fogásnál, hogy igyék.

* Balesetek. Gő d ö r b e f u l t. A miklós-utcai sorompón kívül egy ember, ki részeg fővel hajította lovait, szekerstül együtt beledült a mely pócze-gödörbe s belefuladt. — El g á z o l á s. Egy, a csapó-kert 19-ik sz. a. lakó férfit a szekér elgázolt s súlyos sérüléseket ejtett rajta. Beszállított a köz-kórházba, hol tegnap meg is halt.

* Az öngyilkos utolsó csinya. Emelítettük tegnap, hogy Ladányi István nevű csavargó az epres kertben felakasztotta magát. Utolsó tettét azonban ugy vitte keresztül, hogy azt a kötelek, melyet nyakára hurkolt, egy vasuti baktertől lopta. Tehát a más világra is a más költségen utazott.

* Vadászok figyelmebe. A közös hadügy-miniszter:um, mint a puszkapor egyedáruság kezelője, uj, kitünő minőségű löport hozott forgalomba. A vadász puszkapor 100 és 50 grammos hengeralakú kartonhüvelyekben 21 illetőleg 52 krba, továbbá négyzetes bádodgarabokban fél és egy kilogramm súlyban 1 frt 11 krba, illetőleg 2 frt 15 krba kerül. Az elárúsitóknak szigoruan tilva van a lezárt csomagokat kibontani miután az uj löpor csak is az emelített sulymennyiségben hozható forgalomba.

* Tüz. Pálfi Gábor uj földi tanyáján ki-gyuladt 1500 keresztletnemű s a városi tűz-oltóság, mely értesítve lett a tűzesetről, oltás végett meg tegnap kivonult oda, de ma délig még nem tért vissza. A tűzet valószínűleg vi-gyázatlanság idézte elő.

* Egyházmegyei gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyházmegye ma tartotta közgyűlését.

* Törzso. A katonai zenekar által ma d. u. tartandó tüzene mósora: 1. Baira-k-in-duló, Iechpoldtöl. 2. Nyitány Stradella operá-ból, Flotowtól. 3. „Nő, bor és ének” — ke-ringó, Straußtól. 4. Kohlról (dal), Absengertől. 5. Finales Macbeth operából, Verdítől. 6. Né-gyes Sardanapal baletből, Müllertől. 7. Ope-rarez Potpourriból, Stschötl. 8. Induló.

* A szomszédból. Szinész et. Ga-bányi Árpád jelenleg Nagy-Váradon vendé-gszerepel. Felépteit mindig nagy figyelemmel kísérik. Tegnap és ma a szinkörben „Egy-csepp méreg” című színmű adattott. — Gyü-l-k o s s á g e? Gyapju mellett az ország ut-közlelésén, egy szénaboglya mellett szétzuzott kőszöveval találták meg Gligor Nucz nevű kirihedt sertés-tolvajt. Még eddig nincs kide-ritve, de valószínű, hogy gyilkosságnak esett áldozatul. — H a l á l o z á s. Dicsőy Ferencz, nyugalmazott dohánybevitő tisztartó, Bára-don, elete 80-ik évében meghalt.

* Nyilatkozat. Nagy Gyula táncztánító ur felkérésre folytatán készséggel kijelentjük, hogy a lapunk 144-ik számában megjelent „E-l-s z e r e t t e a k e d v e s e a n y á t” című újdonságot nem Nagy Gyula ur írta, sőt ve-lünk e tárgyban nem is értekezett. Kijelent-jük egyzersimint azt is, hogy e helyi hírt — mint a legtöbb helyi híreinket — hivatalos és hiteles helyről kaptuk. A „D e b r e c z e n” szerkesztősége.

* Műkedvelői előadás. Nagyan folyóak a próbák és előkészületek egy műkedvelői elő-adásra, melyet városunk több ifjarende s mely a rendező bizottság tegnap delután tartott ha-tározata folytán augusztus hó 8-án fog meg-tartatni. Ez alkalommal színe kerül: „A má-soló” egy felvonásos dramolette. — „Romeo és Julia” tragédiának az erkélyjelenete. Az előadás hangversenyyel lesz egybekötve, me-lyet tánczvizalom fog követni. Előre is felhív-juk a jótékony czérra rendezendő előadásra előadóink figyelmét, míg legközelebb bővebben visszatérünk reá.

* Köszönetnyilvánítás. A helybeli m. kir. államvasuti tisztviselő k ara ez uton fejezi ki Sedlaczek János vasuti vendéglo urnak szives köszönetét az a k i t ű n ő k i s z o l g á l a t és kitünő előékenységgel, melyben ő a f. hó 27-én — az eltávozó állomászó főnök Sztan-kozky Mihály ur tiszteletére — rendezett bu-csuzstélyen a jelenvoltakat részesítette. Deb-reczen, 1886. július hó 26-án. Az estélyt ren-dező bizottság.

* Az Iparos ifjuság daleyilete, hacsak akadályok nem lépnek közbe augusztus 2-án Vilmos Lajos főrcsarnokában daleyitlyt rendez.

* Történeli naptár. Csütörtök, jul. 29. 1091. Sz. László király halála. 1373. Huss Janos születése. Péntek, jul. 30. 1718. Penn William halála. A Clary sorsjegyek huzása.

Hazánk s a külföld.

— A Radecky emlékre magyarok is akadnak adakozók. A legújabb listából a kö-vetkező neveket vesszük ki: 1. Adam von Berzeviczy k. k. Oberlieutenant, Erster Stallmeister Sr. Majestät 50 frt, 2. H. Floch v. Reyhersberg, Advocat in Budapest 15 frt, 3. Béla von Gyhycy k. k. Feldmarschal Lieutenant 100 frt, 4. Graf Gyulay k. k. Feld-marschal-Lieutenant 100 frt, 5. Graf Géza v. Zichy 50 frt, 6. Adolf von Gyulay Reserve Lieutenant 20 frt, 7. Wilhelm von Tót Pre-sident des Gemeinsamen Rechnungshofes 50 frt, 8. Johann Horvát k. k. Leiblakej 40 frt 9. Johann v. Simor Pri m a s v. Ungarn 1000 frt.

— Husz éven át viselt egy golyót jobb lábában egy gyöngyös ember, kit a köingréci csatában löttek meg. A golyó mostanig csak olykor okozott hasogató fájdalmat. E hó ele-jén azonban fájdalmat éreztekenyebbeké lettek, az egész czomb gyuladt lett, ugy, hogy orvosi segélyt volt kénytelen igénybe venni. Dr. Kohn Antal operateur, f. hó 16-án egy na-gyobb műtét végrehajtásával a testben 20 éven keresztül volt golyót eltávolította.

— Rövid hírek. Ujjabb véres pár-baj. A fővárosban Beráth Kálmán honvéd-hadnagy és D e s s e w f f y Árpád vasuti hi-vatalnok közt pisztolypárbaj folyt le, melyben Dessewffy súlyosan megebesült. — A G r o s z g l o c k n e r u j a b b á d o z a t a. Egy társaság megakartta tekinteni azon helyet, hol Palavicini és társai elveszték. A társaság egyik tagja: Klaar Paulina aszony vigyázat-lan lépés folytán lezuhant a mélységbe s ki-váncsiságának áldozatává lett. U j n e m e s. Dr. Fekete Sámuel Szathmármegei főorvos magyar nemességét nyert, „Szatmári” előnév-vel. — A f i l l o k s z e r a v é s z e l l e n a l l i-tólag feltaláltak már a kellő szert, mely szi-rint a szőlő földje ként és szénasavat fejlesztő tárgyával hintendő be. — E h t i t u s z L a b-radorban éhség dühön s eddig már 1500 em-ber halt meg éhínszűzban.

Műzsák.

— A pécsi dalárúnpély számára a mult héten kezdtek meg a hangversenycsar-nok építését. Az óriási terjedelmű csarnoknak

hátterében 800—900 énekes számára lejtős színpád lesz. A csarnok nézőtere három hajó-ból áll a két emeletes. A nézőterén 1741 zárt-szek lesz és 88 páholy 384 ülésel. Azaz a hangversenyekek, az állóhelyekkel együtt, 3000 ember hallgathatja meg. A páholyok 15, 12 és 10 frtosak, a zárt-szekek 3 frt és 80 kr között, az állóhelyek 50 krajczárosak lesznek. Az orsz. daláregyesület már meghívta az ün-nepélyre a lapok szerkesztőségeit.

— Az operaház augusztus 18-kán nyílik meg újra, a király születésnapján. Alkalmasint Gounod „Faust”-ját adják elő, Margit szere-pében Bianchi Bianka kissasszonnyal.

— „Budavára visszavétele.” Egy szem-tanu leírása után aagoiból fordította, előszó-val s jegyzetekkel ellátta Deák Farkas. Egy 1686. októberben megjelent, vonzóan irt angol művecskét mutat be történetűdősünk, mely, ugy látszik, felhivatalos tudósítás volt a Lot-haringi herczeg környezetéből. Mindent tud, mindent lát, mindenről értesül írja. Alkalmá-siat a fővezér maga környezetében több rend-beli tábori történést tartott, kik hitelen és hivatalosan jegyeztek fel mindent, mit a hiva-talos feifogás, a hivatalos politika és a hiva-talos katonai szempontok emlékeztetre méltó-nak találtak s az így készült jegyzeteket aztán hivatalosan küldték el a különböző országokba.

Az eseményeket napról napra követő feljeg-yések rokonszemesen emlékeznak meg a ma-gyar harcosokról. A füzetet a Franklin-társu-lat adta ki s ára 40 kr.

— Nép-vándorlások emlékek egész töme-gere bukkant a Herad völgyben Münich Sándor. Egy tavalyi kirándulásban itt-ott régi falmaradványokra bukkant s midőn most tovább kutatott, egész erődített-hálózatra lett, mely dombról-dombra, hegyoromról-hegyoromra, mélységek és sziklák felett húzódott tova.

Már a lethonkói falak oly erősek, hogy okvet-lenül évtizedek munkájába kerültek. A két Béla és a Herad völgyében számos ily fal van, egész messzire a Szepességi Turnykig. A Csingóvár, Hradiako és Marcelvár tövében óskori cserepeket és kőfe-gyvereket ástak ki s így e falak átkutatása is gazdag eredménnyel kecsegtet.

— Tompa-ünnepély. A költő iránti tisz-telet tulyvást a feketehegyi fürdőben, hol Tompa Mihály, midőn elbetegesült, nem egy-szer keresett üdülést. Az ő emlékére mult va-sárnap e szépségesi gyögytelepen kegyelezes ünnepélyt rendeztek. Ennek első része a stúri fenyvesek közt, az ideiglenes Tompa emléknél folyt le. Megkezdte a közönség a „Szózat” éneklésével. Aztán D a l m a d y Gy ó z ó költőnk ismertette meg előadásban a Tompa költészetét. Utána a magyar himnusz hangzott. Este hangverseny volt a társalgó te-remben. Az előadást kedélyes táncz követte. E hangverseny az állandó Tompa-emlék alap-jára 15 frt 50 krt jövedelmezett.

Közgazdaság.

— Budapesti sorsvasár. Kőbánya júli-us 27. — Az üzlet változatlan. Magyar ura-sági öreg nehéz — fiatal nehéz — 45.—45.—frtg, — magy. uras. fiatal közép 45.—46.—frtg, magy. uras. fiatal könnyű 45.50—46.—frtg, magyar sze-dett nehéz 44.—44.50 frtg, magyar szedett közép 44.50—45.—frtg, magy, szedett könnyű 45.—45.50—frtg, romániai átmeneti ba-konyi nehéz 42.—43.—frtg, rom. átmeneti eredeti közép —.—frtg, szerbiai átme-net nehéz 44.—44.50.—frtg, szerb. átmeneti könnyű. 44.—44.50 frtg, hisz a vasutról mázsálva —.—frtg, hisz 1 fél éves élosulyban 4% —.—frtg, hisz két éves élosulyban 30.—32 frtg, makkos sertés élosulyban, 40% levonással frtg. Az árak hizalt sorséteknél páronkint 40 kgl. és 4%-os levonással méterázsánkint ér-tendők. Romániai és szerbiai sorséteknél, me-lyek mint átmenetiek adattak el a vevőnek, pá-ronkint 3 arany vám fejében megtérítették.

Felölös szerkesztő: Gáspár Imre. Kisdó: Kutasi Imre.

MATTONI-FÉLE GISSHÜBLER legújabb készítmény SAVANYU-KÚT legjobb asztali- és üdítő ital, kitünő hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-rutnál. Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

HÁZIKURÁK kitünő sikerrel végezhetők MATTONI-féle vasláp-kivonataival verszegénységénél, sápkóránál, általános gyengeségénél, gyermekbetegségeknél és kimerítő betegségek után. Vasláp-lúg, vasláp-só megrendelhetők: MATTONI HENRIKNÉL, Franzensbadban. MATTONI és WILLENÉL, Budapestben.

an vagyonnak egyesek közti, s a mellett a k i o s z t á s a város illetékes törvényhatóságá-nal történt. — A város közöns-zest elhatározván, indokoltan el-zeremind egyik másik területnek, átárazott czérra szőlőnek, ká-rnás kertnek, vagy belsőtelek-kegyszabott ár letétele mellett át, vagy árveréseni eladást; a r o z a t á t j ó v á h a g y á s e l e t t e s t ö r v é n y h a t ó k ö r ü l e t i k ö z g y ű l é s e n k o r f e l t e r j e s z t e t t e; e r t e l t a v á r o s k ö z ö n -s e r t e, h o g y s z ó b a n k ö z -f o r o g, e l i m e r t e, h o g y o n, m i n t k ö z s e g i v a t a k e r ű l e t n e k f e l -o g a v a n.

nem ismerhetik el jogosnak a vagyonnok között szervez-vannak, melyek ára nem egyes, hanem részben a városok el-állapodást képező, — részben az állam költségekre fentartott vá-méból került ki. Ilyen p. o. H. -roszói puszta, és a bókonyai az ok.

Molcsányi János, ügyvéd. zeniek Nagyváradon.

edő újak önképző egyesületének gyűlésére augusztus 1-én vizs-meg fog tartatni. A rendező bizottságunkba közlés végett be-mutolok névsorát és a kirándu-lás, hogy a kirándulásban részt-vevők előre is a nagyvá-réallított programról. Ez al-l részvenni szándékozó közö-nz ideig keteltek az eszme- és a kivételben, meggyőző-d-ig jelentkeztettek névsorából, ezen műveit közönsége is pár-részvenni számosan fognak, a kérdő osztályból, hanem a vá-özönsége köréből is.

sztevéők a mai napig: Gusztáv, Dr. Király Ferencz, Györfi Aladár, Örmödy Lajos, József, Dr. Bakos Imre, Va-szt Odón, Aron Jenő, Biró Jón-e, Tordai Gábor, Tordai Ga-briell, Kovács Ilona, Filő-ay Irma, Zádor Lajos, Kovács gmond, Stern Izidor, Lófac-skovitz Ignác, ifj. Páyer Jó-kálmán, Szentkirályi Tivadár, Székely János, Gyenes Lajos, Pogán István, Fenczi Rezső. Szabó.

közül: János, Tóth Kálmán, Hankus Vilmos, Balogh Géza, Pájer Béla, Boros Izidor, Papp János, Szabó Endre, Kiss Károly, Balasz Szabó Lajos, F. Molnar János, Sousov László, Pály Ist-ván, Stromayer Pál, Gál Gyula, Rakovsky Géza, Göblgyörgy Balasz Gyula, Hulf Mór. Program.

külön vonaton Debreczenből Nagyváradra reggel 9 óra-s bevonulás kocsiok a „Ró-szói fürdőbe d. e. 10 órakor a „Ró-szói Püspök-fürdőbe d. e.

erőszakolásnak az lesz a hogy gyermekét vagy képmu-szűre előtt jó, annak pa-szímhelyt elkerül annak sze-ralatát kerekednek felül, s a képmutatásáért kicsapónak kárpótlást; vagy pedig kezeltében elidegeníti a gyer-megedtelenségre kényszeríti, ti úgy saját életét mint gyermekét a szüle így saját magától elidegeníti, örvénybe menné teszi: nem tudom furdalása ellen vegyszta-keothoven legnehezebb sym-ista el tudja zongoránzi. Pektanban s jellemtanban sohasem tudjuk, vajon a rancsoljuk gyermekünknek ég ép az ellenkező vezetne

atom tovább! Az eddig el-egések annak bebizonyítá-sításunk divatos rendszeré-meg annak a czélnek, a képezi a nő magasztos hi-észszzerű alapokon fekvő s mindkét ágát felelő ma-fodázhatalan korszerűséglet. haza a jövő számára erő-di segítő házastársakat s ó nemzedék valódi nevelőit. nk azért egy oj kormányt, sát felérezve, ugyszólván egy borderejű erkölcsi re-kezdeményűdj. Múltón so-nitók nyugdíjazásának ke-haladna: érdemesé tenné ára. S homlokára fűzné az ennél becsesebb koszo-

